

21. Галаган И.А. Теоретические проблемы административной ответственности по советскому праву: автореф. дисс. на стиск. науч. степ. докт. юрид. наук: спец. 12.00.14 «Административное право, финансовое право, информационное право» / И.А. Галаган. – М.: ВНИИЗ, 1971. – 42 с.
22. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // ВВР. –1984. – № 51. – Ст. 1122.

УДК 341.4: 342.9

ІСТОРИОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАТУСУ ПЕРЕКЛАДАЧА В АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОМУ ПРОВАДЖЕННІ У ВІТЧИЗНЯНІЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ

Бережна І.А., здобувач

Запорізький національний університет

У статті розглянуті питання, присвячені історіографії дослідження у вітчизняній доктрині адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні. Виокремлено етапи такого дослідження з характеристикою кожного з них. Простежено закономірність, починаючи з фрагментарних досліджень статусу перекладача до обґрунтування необхідності вивчення такого статусу. Доведено необхідність і важливість дослідження історіографії адміністративно-процесуального статусу перекладача у вітчизняній доктрині для формування надійного сучасного наукового базису в процесі створення нового кодифікованого адміністративно-деліктного акта.

Ключові слова: перекладач, адміністративно-деліктне провадження, адміністративно-процесуальний статус, історіографія, етапи.

Бережная И.А. ИСТОРИОГРАФИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ СТАТУСА ПЕРЕВОДЧИКА В АДМИНИСТРАТИВНО-ДЕЛИКТНОМ ПРОИЗВОДСТВЕ В ОТЕЧЕСТВЕННОЙ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ДОКТРИНЕ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье рассмотрены вопросы, посвященные историографии исследования в отечественной доктрине административно-процесуального статуса переводчика в административно-деликтном производстве. Выделены этапы такого исследования с характеристикой каждого из них. Изучена закономерность, начиная с фрагментарных исследований статуса переводчика до обоснования необходимости изучения такого статуса. Доказана необходимость и важность исследования историографии административно-процесуального статуса переводчика в отечественной доктрине для формирования надежного современного научного базиса в процессе создания нового кодифицированного административно-деликтного акта.

Ключевые слова: переводчик, административно-деликтное производство, административно-процесуальный статус, историография, этапы.

Berezhnaya I.A. HISTORIOGRAPHY OF THE RESEARCH ON THE STATUS OF TRANSLATOR IN ADMINISTRATIVE-TORT PRODUCTION IN THE NATIONAL ADMINISTRATIVE AND LEGAL DOCTRINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The article considers the questions on the historiography of the research in the national doctrine administrative and procedural status of a translator in an administrative tort production. The author presents the stages of this research with the characteristics of each of them. Discusses the need for and importance of the study of historiography administrative and procedural status of a translator in the national doctrine for the formation of modern scientific basis in the process of creating a new codified administrative tort act.

The study of historiography study of the administrative procedural status of a translator in the administrative tort production in the national administrative and legal doctrine, its main stages, would provide an indication of the degree of the topic, the level of attention of scientists to it, highlight trends doctrinal studies and subject to the newest form a scientific basis for the

development of a new unified administrative tort act, in particular the mainstream principles of administrative and procedural status of a translator. In addition, it will contribute to the possibility of borrowing a positive doctrine of experience in research and normative consolidation of the administrative and procedural status of a translator in the administrative tort production codified in the new administrative tort act a certain way to help ensure the effectiveness of its implementation in practice.

Analysis of the historiography of doctrinal studies of administrative and procedural status of an interpreter in administrative tort production is needed to determine its features, promotes the release of the development of doctrinal issues, due to which it is planned to develop proposals for legislative reform, the principles of such status. This will highlight some directions of research in the field of legal doctrine, the identification of problems and their solutions in different historical periods, to avoid the negative and learn from their positive experience.

Analysis of various sources suggests that administrative-legal science there are no fundamental studies directly devoted to the description of the procedural status of an interpreter in the administrative tort production that is certainly a significant doctrinal disadvantage.

Scientists-administrativists focused on fragmentary analysis of the status of an interpreter in the administrative tort production, describing all the subjects of the respective proceedings. It is necessary to draw attention to the fact that scientists-administrativists sufficient attention was paid to the characterization of the procedural status of other subjects of administrative tort production, namely, the Prosecutor, the victim, the person brought to administrative responsibility, person who is considering the case, defense lawyer, expert, etc.

Thus, given that the historical experience of doctrinal studies of some legal phenomena allows forming safe modern scientific base for the new codified administrative tort act, all this fully concerns and doctrinal studies of the phenomenon of administrative and procedural status of a translator in the administrative tort production.

Key words: translator, administrative tort production, administrative and procedural status, historiography, stages.

Вивчення історіографії дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині, її основних етапів, дозволить отримати уявлення про ступінь розробленості теми, рівень уваги науковців до неї, виділити тенденції доктринального дослідження й із їх урахуванням сформулювати новітній науковий базис для розробки нового кодифікованого адміністративно-деліктного акта, зокрема урахування в ньому засад адміністративно-процесуального статусу перекладача. Окрім того, це сприятиме можливості запозичення позитивного, доктринального досвіду в дослідженні та нормативному закріпленні адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні в новітньому кодифікованому адміністративно-деліктному акті, певним чином сприяючи забезпеченню ефективності його реалізації на практиці.

Аналіз історіографії доктринального дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні необхідний для визначення його особливостей, сприяє виділенню і формулюванню доктринальних положень, на підставі яких планується розробка пропозиції щодо реформування законодавства, що регламентує засади такого статусу. Це дозволить виділити певні тенденції дослідження в правовій доктрині, виокремити відповідні проблемні питання та шляхи їх вирішення в різні історичні періоди з тим, щоб уникнути в майбутньому негативного та запозичити позитивний досвід.

Увагу цьому питанню було приділено, зокрема в роботах Ю.П. Битяка, С.Т. Гончарука, С.В. Додіна, В.К. Колпакова, Т.О. Коломоєць, М.М. Тищенко та інших.

Метою статті є вивчення історіографії дослідження у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, виокремлення основних етапів такого

дослідження, характеристика їх, а також визначення загальної тенденції такого дослідження.

Аналіз різноманітних джерел свідчить про те, що в адміністративно-правовій науці, на відміну від кримінально-правової (наприклад, роботи О.П. Кучинської [1], М.І. Леоненка [2], Л.М. Костіної [3] та ін.), фундаментальних досліджень, безпосередньо присвячених характеристиці процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, немає, що, безперечно, є суттєвою доктринальною прогалиною. В основному, вчені-адміністративісти зосереджували свою увагу або ж на фрагментарному аналізі відповідного статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, характеризуючи всіх суб'єктів відповідного провадження, і це в переважній більшості випадків, або ж лише на окремих, як правило, процесуально-правових властивостях відповідного статусу. При цьому необхідно звернути увагу на те, що в той же час вітчизняними вченими-адміністративістами достатня увага приділялася характеристиці процесуального статусу інших суб'єктів адміністративно-деліктного провадження, а саме: прокурора, потерпілого, особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, суб'єкта, що розглядає справу, захисника, експерта тощо (наприклад, роботи О.В. Агєєва [4], О.В. Шемякіна [5] І.О. Капшученко (Оплачко) [6; 7], Р.В. Сінельніка [8], А.В. Іванова [9], Н.А. Олефіренко [10] та ін.

Таким чином, враховуючи те, що історичний досвід доктринальних досліджень певних правових феноменів дозволяє формувати надійну сучасну наукову базу для новітнього кодифікованого адміністративно-деліктного акта, все це повною мірою стосується і доктринального дослідження феномена адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні.

У російській адміністративно-правовій науці процесуальне положення учасників адміністративно-деліктного провадження, зокрема перекладача, ґрунтовно досліджували Д.В. Астахов [11], М.Я. Масленников [12], Є.В. Щепілов [13] та інші, результати яких слугували свого часу надійним науковим фундаментом при підготовці Кодексу про адміністративні правопорушення Російської Федерації. Відповідні здобутки російської адміністративно-правової науки слід оцінити позитивно і намагатися досягти подібних вітчизняних результатів.

Отже, у наявності істотна прогалина в доктринальному дослідженні адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, що, у свою чергу, сприяло формуванню достатньо фрагментарного наукового базису для нормативного закріплення відповідного процесуального статусу у вітчизняному кодифікованому адміністративно-деліктному законодавстві. Як наслідок, лише узагальнене нормативне закріплення відповідного статусу, наявність численних прогалин, проблеми в практичній реалізації перекладачем складових свого адміністративно-процесуального статусу в адміністративно-деліктному провадженні. Такий стан справ визнати виправданим не можна, відповідно, у сучасних умовах реформаційних правотворчих процесів варто ці прогалини усунути, безперечно з урахуванням здобутків вітчизняної адміністративно-правової доктрини та нормотворення з одночасним уникненням помилок, які мали місце свого часу і результати припущення яких, на жаль, зберігаються й до цього часу.

В історіографії доктринального дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні умовно можна виділити кілька етапів зі специфікою кожного з них, що, у свою чергу, дозволяє простежити тенденцію щодо звуження предмета дослідження, посилення спеціалізації галузевих правових досліджень, що варто зберегти і надалі.

Так, перший умовно виділений етап (приблизно до 40-х рр. ХХ століття), у свою чергу, також можна поділити на два підетапи: дореволюційний та післяреволюційний. Незважаючи на наявність значної кількості наукових робіт, присвячених поліцейському праву, адміністративній відповідальності, адміністративно-деліктному провадженню (аналогу, який існував на той час), на жаль, питання участі саме перекладача в адміністративно-деліктному провадженні залишалися поза увагою вчених. Ґрунтовно досліджуючи феномен адміністративного проступку, засад розгляду справ про нього, на жаль, перекладач до поле зору вчених і не потрапив. Аналіз робіт В.Л. Кобалевського [14], О.Ф. Євтихієва [15], Г.І. Петрова [16], І.Т. Тарасова [17], А.І. Єлістратова [18] та інших відомих учених тих періодів демонструють це положення. Це ж може бути підтверджено при аналізі робіт І.С. Гриценка [19], А.Б. Агапова [20], О.Є. Луньова [21] та інших вчених, увага яких зосереджується на історико-правовому аналізі адміністративно-деліктної правової проблематики. Стосовно післяреволюційного періоду взагалі розвиток адміністративно-правової науки наклав відбиток і на дослідження адміністративно-деліктної правової проблематики. Занепад адміністративно-правових досліджень у цілому обумовив відсутність будь-яких досліджень статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні в період 20-40-х рр. ХХ століття.

Отже, для відповідного етапу історіографії дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, характерним була відсутність будь-яких наукових галузевих спеціалізованих напрацювань при певному занепаді розвитку адміністративно-правової науки в цілому.

Другий етап (його можна умовно назвати радянським, приблизно хронологічно визначити 40-і – початок 90-х рр. ХХ століття), відзначився певною активізацією адміністративно-правових галузевих досліджень проблематики адміністративно-деліктного провадження (наприклад, роботи О.М. Якуби, Л.В. Ковалья, П.Т. Василенкова, М.Я. Масленнікова, Д.М. Бахраха, Є.В. Додіна, Р.С. Павловського та інших). Однак, при загальній позитивній тенденції адміністративно-правових доктринальних досліджень, питання статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні досліджувалися переважно фрагментарно: при характеристиці суб'єктів адміністративно-деліктного провадження, при характеристиці всього адміністративно-деліктного провадження, при аналізі принципів адміністративно-деліктного провадження.

Так, наприклад, Л.В. Коваль, аналізуючи адміністративну відповідальність, приділяє увагу питанням матеріально-правового і процесуально-правового характеру, але, на жаль, залишає поза увагою особливості статусу перекладача [22]. О.М. Якуба при дослідженні адміністративного провадження, на жаль, взагалі обходить своєю увагою такого суб'єкта як перекладач, на відміну, скажімо, від захисника та експерта, фрагментарно робить вказівку на визначеність правових основ існування учасників адміністративного провадження у чинному на той час законодавстві [23, 191]. М.Я. Масленніков зазначає, що адміністративно-юрисдикційні правовідносини знаходять прояв у виконанні суб'єктами їхніх прав та обов'язків. Учений уточнює, що перекладач відноситься до „інших учасників адміністративно-юрисдикційного процесу”, залучається до розгляду в справі уповноваженими органами (посадовими особами), які здійснюють адміністративну юрисдикцію, зобов'язаний з'явитися за викликом і дати правильний переклад [12, 29-30]. П.Т. Василенков пропонує суб'єктів адміністративного провадження розділити на дві групи: сторони та учасники, при цьому перекладача вважає за доцільне віднести до другої [24, 200]. На думку Є.В. Додіна, який, досліджуючи докази в адміністративно-деліктному провадженні, акцентує увагу на необхідності присутності перекладача при отриманні пояснень свідка [25, 70]. Д.М. Бахрах зазначає, що перекладач потрібен для забезпечення необхідних

умов адміністративного провадження і відносить його до осіб, які сприяють здійсненню адміністративного провадження [26, 11]. При цьому слід зазначити, що з прийняттям КпАП України в наукових роботах з'явилися посилання на його положення із зазначенням прав, обов'язків перекладача.

Отже, для другого етапу історіографії доктринального дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні характерним є: певне посилення засад спеціалізації дослідження процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні в порівнянні з попереднім етапом, згадування про нього, із фрагментарним аналізом елементів статусу (переважно дублюванням відповідних положень КпАП України), а також віднесенням його до певної групи суб'єктів адміністративно-деліктного провадження.

Третій етап історіографії доктринального дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні (з 90-х рр. ХХ століття і до цього часу), який умовно можна поділити також на два підетапи – до і після початку ХХІ століття.

Для першого підетапу генези в основному характерними є запозичення підходу попереднього етапу з певною деталізацією положень, дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні в аспекті вивчення проблем адміністративної відповідальності, адміністративно-деліктному провадженні в цілому (наприклад, роботи Ю.П. Битяка, С.Т. Гончарука, В.К. Колпакова та інших). При цьому саме в цей період з'являються монографічні роботи з детальним аналізом адміністративно-деліктного статусу суб'єктів адміністративно-деліктного провадження за групами, відповідно до поля зору потрапляє і перекладач. Так, наприклад М.М. Тищенко в роботі „Адміністративно-процесуальний статус громадянина в Україні: проблеми теорії та шляхи удосконалення” приділяє увагу адміністративно-процесуальному статусу суб'єктів юрисдикційних проваджень, які сприяють досягненню цілей цих проваджень і реалізації адміністративно-процесуального статусу громадянина, виокремлює й перекладача [27, 156-158].

Хоча, все ж таки, домінуючим у доктрині був підхід до висвітлення адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні через характеристики статусу суб'єктів відповідного провадження, їх класифікаційний розподіл. На жаль, вчені-адміністративісти не приділяли достатньої уваги адміністративно-процесуальному статусу перекладача в зазначений період як учаснику (суб'єкту) адміністративно-деліктного провадження, що певним чином вплинуло і на результати нормотворчої діяльності. Аналізуючи наявні наукові джерела, можна відзначити, що, в основному, вчені-адміністративісти концентрували свою увагу на дублюванні нормативних підстав участі перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, або ж виділяли групу осіб в адміністративно-деліктному провадженні, пропонуючи різні критерії, до якої включали до складу перекладача, і фрагментарно пояснювали, чому саме до цієї групи відносили його. З початку ХХІ століття у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині спостерігається тенденція до поглиблення спеціалізації дослідження відповідних питань, розгляд адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні при характеристиці звужених проблемних питань. Так, наприклад, В.К. Колпаков, досліджуючи феномен адміністративного делікту, аналізує (щоправда, в аспекті розподілу суб'єктів на групи) й статус перекладача [28].

Так, П.О. Баранчик, аналізуючи принципи адміністративно-деліктного права (а, відповідно, і його процесуальної складової) виокремлює принцип ведення адміністративно-деліктного провадження національною мовою і приділяє увагу,

щоправда дещо узагальнено, перекладачеві [29]. Н.П. Нікітенко аналізує відвід (самовідвід) в адміністративно-деліктному провадженні й акцентує увагу на відводі (самовідводі) перекладача [30]. Р.І. Шейко досліджує витрати в адміністративно-деліктному провадженні, а відповідно й витрати перекладача, реалізацію його права на відшкодування таких витрат [31]. О.І. Костенко приділяє увагу тлумаченню норм адміністративного права, звертає увагу на лінгвістичне тлумачення, у тому числі і в адміністративно-деліктному законодавстві [32]. При цьому зберігається й зосередження уваги вчених-адміністративістів до відповідної проблематики в класичному вигляді, при аналізі положень КпАП України, у тому числі, щодо статусу перекладача. Так, наприклад, В.К. Колпаков у роботі „Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право)” перекладача висвітлює в аспекті особливостей статусу суб’єктів, що мають спеціальні знання й залучаються для дослідження фактичних даних, що фігурують у справі [33, 193]. Разом із В.В. Гордєєвим, І.М. Сопілко та іншими вченими В.К. Колпаков у роботі „Процесуальний примус в адміністративній відповідальності” перекладача аналізує в системі суб’єктів адміністративно-деліктного провадження і дублює положення КпАП України [34, 164]. Майже аналогічний підхід демонструє У.І. Ляхович [35], В.В. Колпаков й В.В. Гордєєв у навчальному посібнику „Адміністративно-деліктний процес” [36, 95]. Певний інтерес проявляє щодо перекладача й І.В. Зозуль, аналізуючи презумпції в адміністративно-деліктному провадженні, серед яких презумпція знання національної мови [37]. І.І. Сіліч аналізує (щоправда фрагментарно) адміністративно-процесуальний статус перекладача у відповідному провадженні під кутом зору реалізації гарантій цього провадження [38] тощо.

Отже, з початку ХХІ століття у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині, окрім збереження традиційного за попередніми етапами генези дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, підходу розгляду відповідного статусу при характеристиці системи суб’єктів адміністративно-деліктного провадження з дублюванням положень КпАП України, намітилася і тенденція до звуження наукового пошуку, дослідження відповідних аспектів при аналізі інших вузьких проблемних питань, що сприяє ґрунтовнішому з’ясуванню феномена адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні. Усе це варто зберегти і надалі з урахуванням здобутків доктрини сформувати новий надійний науковий базис для кодифікаційного процесу в адміністративно-деліктній сфері.

Таким чином, вивчаючи історіографію дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині, умовно можна виділити кілька етапів: перший етап (приблизно до 40-х рр. ХХ століття) – характеризується відсутністю будь-яких наукових галузевих спеціалізованих напрацювань у напрямку адміністративно-процесуального статусу перекладача, фрагментарним досліджень окремих складових адміністративно-деліктних провадженням, узагальненим підходом до їх учасників; другий етап (40-і – початок 90-х рр. ХХ століття) – характеризується певним посиленням засад спеціалізації дослідження процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, згадуванням про нього з фрагментарним аналізом елементів статусу (переважно дублюванням відповідних положень КпАП України, а також віднесенням його до певної групи суб’єктів адміністративно-деліктного провадження); третій етап історіографії доктринального дослідження адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні (з 90-х рр. ХХ століття і до цього часу) – характеризується поглибленою спеціалізацією, збереженням традиційного підходу розгляду адміністративно-процесуального статусу при характеристиці системи суб’єктів адміністративно-

деліктного провадження і дублюванням положень КпАП України, позначенням тенденції до звуження наукового пошуку відповідних аспектів, що сприяє ґрунтовнішому з'ясуванню феномена адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні. Відповідні тенденції до спеціалізації доктринальних досліджень та деталізації нормативних засад адміністративно-процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні варто зберегти і надалі задля формування надійного наукового базису для сучасного новітнього нормотворчого процесу у відповідній сфері відносин та формування досконалого нормативного підґрунтя участі перекладача в адміністративно-деліктному провадженні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучинська О.П. Перекладач в кримінальному процесі / О.П. Кучинська // Вісник Академії адвокатури України. – 2010. – № 1 (17). – С. 139-141.
2. Леоненко М.І. Правове положення перекладача як суб'єкта забезпечення принципу національної мови кримінального судочинства [Електронний ресурс] / М.І. Леоненко // Вісник Запорізького національного університету. – 2003. – № 1. – Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/2729.pdf>.
3. Костіна Л. Участь перекладача у кримінальному судочинстві / Л. Костіна // Право України. – 2003. – № 8. – С. 106-110.
4. Агеєв О.В. Прокурор як суб'єкт адміністративного процесу: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 „Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право”/ О.В. Агеєв. – Харків, 2006. – 18 с.
5. Шемякін О.В. Прокурор в адміністративно-юрисдикційних провадженнях: питання теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Шемякін Олександр Володимирович. – Запоріжжя, 2012. – 227 с.
6. Оплачко І.О. Перспективи нормативного регулювання участі потерпілого в адміністративно-деліктному процесі / І.О. Оплачко // Вісник Запорізького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 69-78.
7. Капшученко І.О. Потерпілий в адміністративно-деліктному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 „Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право”/ І.О. Капшученко. – Ірпінь, 2011. – 18 с.
8. Коломоєць Т.О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: монографія / Т.О. Коломоєць, Р.В. Сінельнік. – Київ: Істина, 2008. – 184 с.
9. Іванов А.В. Експерт у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.07 / Іванов Андрій Валерійович. – Харків, 2009. – 189 с.
10. Олєфіренко Н.А. Правовий статус учасників адміністративно-деліктного процесу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 „Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право”/ Н.А. Олєфіренко. – Дніпропетровськ, 2011. – 20 с.
11. Астахов Д.В. Правовое положение участников производства по делам об административных правонарушениях: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.14 / Астахов Дмитрий Вячеславович. – М., 2005. – 177 с.

12. Масленников М.Я. Административно-юрисдикционный процесс: монография / Михаил Яковлевич Масленников. – Воронеж: Издательство Воронежского университета. – 1990. – 210 с.
13. Щепилов Е.В. Правовой статус участников производства по делам об административных правонарушениях в сфере экологии / Е.В. Щепилов // Вестник Воронежского государственного университета. – 2010. – № 1 – С.271-282.
14. Кобалевский В.Л. Очерки советского административного права / Владимир Лукич Кобалевский. – Харьков: Госиздат Украины, 1924. – 260 с.
15. Евтихийев А.Ф. Основы советского административного права / Александр Федорович Евтихийев. – Харьков: Юриздат НКЮ УССР, 1925. – 331 с.
16. Петров Г.И. Предмет советского административного права / Г.И. Петров // Советское государство и право. – 1940. – № 7. – С. 34-44.
17. Тарасов И.Т. Очерк науки полицейского права / Иван Трофимович Тарасов. – М.: Печатня С.П. Яковлева, 1897. – 718 с.
18. Елистратов А.И. Административное право / Аркадий Иванович Елистратов. – М.: Типография И.Д. Сытина, 1911. – 235 с.
19. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути адміністративного права: монографія / Іван Сергійович Гриценко. – К.: Київський університет, 2007. – 335 с.
20. Агапов А.Б. Административная ответственность: учебник / Андрей Борисович Агапов. – М.: Статут, 2000. – 251 с.
21. Лунев А.Е. Из истории развития законодательства и теории об административной ответственности в советском государстве / А.Е. Лунев // Правовые основы ответственности в управлении в СССР и ГДР. – М.: Издательство ИГиП АН СССР, 1981. – С. 34-47.
22. Коваль Л.В. Ответственность за административное правонарушение: монография / Леонид Васильевич Коваль. – К.: Вища школа, 1975. – 158 с.
23. Якуба О.М. Советское административное право. Общая часть: учебник / Ольга Мироновна Якуба. – К.: Вища школа, 1975. – 232 с.
24. Советское административное право: учебник / [Блинова Н.В., Василенков П.Т., Веремеенко И.И. и др.]; под ред П.Т. Василенкова. – М.: Юридическая литература, 1981. – 464 с.
25. Додин Е.В. Доказательства в административном процессе / Евгений Васильевич Додин. – М.: Юридическая литература, 1973. – 192 с.
26. Производство по административным правонарушениям: учебное пособие / [Бахрах Д.Н., Иванов И.Н., Ренов Э.Н. и др.]; отв. ред. Д.Н. Бахрах. – Свердловск: Свердловский юридический институт, 1986. – 80 с.
27. Тищенко Н.М. Административно-процессуальный статус гражданина Украины: Проблемы теории и пути совершенствования / Николай Маркович Тищенко. – Х.: Право, 1998. – 266 с.
28. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен / Валерій Костянтинович Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
29. Коломоець Т.О. Принципи адміністративного права: монографія / Т.О. Коломоець, П.О. Баранчик. – Запоріжжя: Тип. ЗНУ, 2012. – 202 с.

30. Коломоєць Т.О. Відвід (самовідвід) в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики: монографія / Т.О. Коломоєць, Н.П. Нікітенко. – Запоріжжя: Тип. ЗНУ, 2011. – 288 с.
31. Коломоєць Т.О. Витрати в адміністративному процесі за законодавством України: питання теорії та практики: монографія / Т.О. Коломоєць, Р.І. Шевейко. – Запоріжжя: Тип. ЗНУ, 2011. – 190 с.
32. Коломоєць Т.О. Тлумачення актів адміністративного законодавства: монографія / Т.О. Коломоєць, О.І. Костенко. – Запоріжжя: Тип. ЗНУ, 2011. – 200 с.
33. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навчальний посібник / Валерій Костянтинівич Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, – 2008. – 256 с.
34. Процесуальний примус в адміністративній відповідальності: монографія / [Колпаков В.К., Гордєєв В.В., Сопілко І.М. та ін.]. – Х.: Харків юридичний, 2011. – 416 с.
35. Ляхович У.І. Адміністративна відповідальність: навчальний посібник / Уляна Іванівна Ляхович. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2010. – 169 с.
36. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний процес: навчальний посібник / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Х.: Харків юридичний, 2012. – 227 с.
37. Зозуль І.В. Презумпція невинуватості в адміністративно-деліктному праві: загальнотеоретичний та нормотворчий аспекти / І.В. Зозуль // Вісник Запорізького національного університету. – № 4(II). – 2012. – С. 205-213.
38. Сіліч І.І. Гарантії забезпечення прав і свобод громадян в адміністративному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 „Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / І.І. Сіліч. – Х., 2008. – 20 с.

УДК 354.83

ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Бойко О.В., здобувач

Національна академія внутрішніх справ

У даній статті розкриваються повноваження центральних органів виконавчої влади, які наділені колом повноважень та здійснюють адміністративно-правове регулювання в галузі рибного господарства. Автором запропоновано систематизувати повноваження Державного агентства рибного господарства України.

Ключові слова: рибне господарство, рибна промисловість, водні біоресурси, публічна адміністрація, центральні органи виконавчої влади, Державне агентство рибного господарства України.

Бойко А.В. ЦЕНТРАЛЬНЫЕ ОРГАНЫ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ КАК СУБЪЕКТЫ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОТРАСЛИ РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ / Национальная академия внутренних дел, Украина